

de Bergrede V
Brutaal of zachtmoedig...

- * intochtlied 174 opw.
- * stil gebed
- votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied 248 opw.
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: N.T. Matt. 11:25-30
Filip.. 2:5-16
- * lied 362:1-4
- * preek n.a.v. Matt. 5:5
- * gebed/voorbede
- * slotlied 568:1 en 2 **collecte**
- * zegenbede
- * vervolg slotlied 568:3

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Liederen uit opwekking (opw) en Lofzangen en Gebeden (bundel Unie Baptisten).

't Ja, de gekozen tekst zegt wel even heel wat anders dan het ook u vast wel bekende gezegde dat stelt: *de brutalen hebben de halve wereld*. Wanneer je zo om je heen kijkt, helemaal in deze tijd, dan blijkt dat gezegde als het gaat om de feitelijkheid van ons omgaan met elkaar heel wat betere kaarten te hebben dan het gekozen tekstvers! Misschien maakt u het heel reëel mee op uw werk, of jij op school, of gewoon in de familiesituatie: de brutalen hebben, naar het zich laat aanzien, de halve wereld - in elk geval trek jij hoe dan ook meer dan eens aan het kortste eind.

Hoe wordt de realiteit van het gezegde niet breed om ons heen gedemonstreerd: minderheden slaan een toon aan, al waren ze de meerderheid en die lijkt welhaast lamgeslagen. Die minderheid drukt door, ze dauwt voor en je voelt de stoten van de elleboog!

Zalig de zachtmoedigen... ze komen in deze wereld amper of helemaal niet aan de bak! Nee toch zeker?

Weet u wat als bijna Bijbelwoorden gelden in de wereld onder het motto van het gezegde dat 'de brutalen de halve wereld [hebben]' ? De volgende slogans: 'Laat de kaas niet van je brood eten!' 'Je hoeft niet over je te laten heenlopen!' 'Ik ben wel goed, maar niet gek!' 'Ken je deze (en dan gaat een vuist omhoog) dat is een broer van die (en dan gaat intimiderend een volgendende vuist omhoog) - moet je een klap hebben?!' Kent u ze, die er geen enkel been inzien om over wat we dan wel zeggen lijken te gaan? Is dat laatste niet wat vaak het feitelijke lot van 'de zachtmoedige' in deze keiharde wereld? Is Jezus, en dus ook zijn Woord nog wel bruikbaar? Is het sowieso ooit bruikbaar geweest? Want, laten we nou maar zo eerlijk zijn dat we even vaststellen wat het resultaat is geweest van zijn Woord waarvan we (dacht ik) heus wel willen erkennen dat het identiek is geweest aan Jezus' leven... Dus: wat is het resultaat geweest van zijn Woord, cq van het leven van Jezus? Is Hij niet het slachtoffer geworden van zijn eigen leer? Wij weten toch maar al te goed waar zijn Woord en leven op uit is gelopen? Het kruis! *Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven*, maar dan wel ogenschijnlijk aan de verkeerde kant! Niet er op, maar... er onder! Nou, wat zeggen we daarvan? Weet u wat (willen we eerlijk zijn?): in theorie zullen we Jezus niet tegenspreken, maar in de praktijk zijn we graag allemaal (zoals we dat dan noemen) realistisch! Want wees inderdaad maar eerlijk, wil je tegenwoordig maar gewoon je bestaan kunnen leven dan moet je realistisch zijn en dus - ja, laten we het maar benoemen zoals het is: 'schikken', 'aanpassen', wat in feite neerkomt op: 'je voegen naar'! En dan moet je het Woord wel eens moduleren, aanpassen aan...! Toch?

Waar staan *wij* in kritieke momenten? (Ik heb het nu alleen tegen de discipel van Jezus Christus die drommels goed weet wat dat inhoudt.) Vindt u dan het Woord (dus: Jezus) altijd even bruikbaar? Laten wij Hem dan nooit eens eenzaam staan... hangen.... Gaan wij dan niet met een bocht om Golgotha? Wel aangedaan, maar op veilige afstand?

Weet u wat ik in de voorstudie voor deze boodschap las bij ds. Overduin? Ik wil het u niet onthouden, al was het alleen al om het schokeffect: op ogenblikken bedoeld met 'kritieke momenten' "staat", zegt ds. Overduin, "Jezus veel verder van ons af dan Hitler... in het nette dan". Kunnen we dat meevoelen? "Moet je", geeft hij aan, "niet meedoen in de stijl van de natuur, waar het onkruid geen medelijden heeft met het gewas"?!

Ineens moest ik denken aan hoe Jezus de waarachtige discipelen ziet als 'gewas', *tarwegraan*. En hoe schiet daarnaast ook juist de dolik op, net graan, maar, v e r s t i k k e n d!

Er is meer doublé bij ons dan goud, mee eens? En tóch, wij moeten zegt Jezus vrucht dragen! Hoe komt er vrucht? Via de weg van wat het Woord getuigt, Jezus: *Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven*. Vrucht vraagt in deze de weg van Golgotha: sterven (aan jezelf) - het kruis, Jezus navolgen! Maar, kijk nog eens naar de realiteit van het 'kritieke moment'en wat zien we dan? *Wie*

zien we dan? Het IK!

Houden we het in eerste instantie maar heel simpel: als wij - ons IK - op de teentjes getrapt wordt, blijkt het niet juist dan wat vaak dat er nergens zulke lange en gevoelige tenen zijn dan onder de kinderen van God, dus onder ons? En wat als we op die tenen getrapt worden? Slaat dan niet de vlam in de pan? "Ik hoef toch niet alles te nemen, ik laat me geen noemen, wat meent hij/zij wel niet..."! "Moet je dan alles maar voor lief nemen?" "Altijd de minste zijn?"

En wát gebeurt er als we niet op de teentjes, maar naar ons idee op het hart worden getrapt? Kijk eens een moment in dat hart! Zullen we het inderdaad maar 'in het netje' houden en maar niets zeggen? Ja, kom je medemens maar tegen hè, dé spiegel voor jezelf...! En kom helemaal maar eens je medebroeder of zuster tegen!

Hoeveel uren tot soms jaren, en in het ergste geval soms een heel leven, schijnt er geïnverteerd te moeten worden in het verwerken van het 'te na gekomen' voelen - *zachtmoedig*?

Wanneer nu maar alle mensen leefden zoals Jezus, dan zou het niet zo moeilijk zijn om zachtmoedigheid te betrachten... De werkelijkheid is zo hard! We willen wat graag de volmaaktheid in de hemel, maar hebben er o zo moeite mee op aarde!

Is het door Jezus uitgesproken [*zalig de zachtmoedigen*... dan uitsluitend voor een soort superchristen waarvan je het leven zo mooi geschilderd krijgt in alleen verhalen die volmaakt passen van een scheurkalender zoals je die vroeger had: 'kruikes van 's Heren tafel' ? Nee! Laat ik hier een gebeuren vanuit het leven van de eerder aangehaalde dominee Overduin nemen. Hij woonde samen met zijn vrouw in een flat. Een bovenbuurman had een enorme hekel aan hem omdat hij christen was en om die reden had deze buurman de gewoonte ontwikkeld om de vuilnisemmer op de dag dat deze geleegd moest worden op het balkon van ds. Overduin leeg te gooien. Dominee Overduin ruimde de boel keurig op, sprak de buurman er niet op aan maar groette hem telkens even vriendelijk als hij hem in de lift tegenkwam. De woede van de buurman werd daardoor schijnbaar alleen maar aangewakkerd en hij bleef op het moment dat de vuilnis opgehaald zou worden de avond te voren zijn emmer leeggooien op het balkon van de familie Overduin. Maar elke keer ruimde dominee Overduin de rommel op, sprak de buurman er niet op aan, maar bleef hem vriendelijk bejegenen. Op een avond werd er bij de familie Overduin aan de deur gebeld. De bovenbuurman stond op de stoep en vroeg of hij misschien even binnen mocht komen. Hij werd hartelijk onthaald en hem werd beleefd bevraagd waarmee hij geholpen kon worden. Toen barste het eruit! Hij bekende dat hij tijden lang de vuilnisbak op het balkon van de familie had leeggegooid omdat hij een hekel aan hen had. Maar de blijvend vriendelijke reactie had hem zo geraakt dat hij vroeg hoe ook hij christen kon worden! *Zalig de zachtmoedigen*...

Het [*zalig de zachtmoedigen*] bedoelde en bedoelt Jezus dus niet voor de superchristen in een kalenderverhaaltje. Hij meent het voor de praktijk van het leven van elke van zijn discipelen. Een discipel staat niet boven zijn meester, toch?

Wat moet ik dan nog veel leren, en u? Hoe zou ik hebben gereageerd als ik had gestaan in de schoenen van dominee Overduin?

Alleen de zachtmoedige beërft!

Deze zaligspreking is onlosmakelijk verbonden met de twee vorige zaligsprekingen en leidt de volgende. Een discipel van Jezus kan nooit zachtmoedig zijn als hij niet arm van geest is - volkomen afhankelijk van God; eigen kracht, eigen proberen faalt hier volkomen! En hoe zal de discipel dat

ontdekken en zo bovendien zichzelf: 'ik ellendig mens' - zalig de treurenden, om dan duidelijk de toevlucht te nemen tot de Heer zelf! Maar zover te komen, vraagt een diepe weg. Vraagt feitelijk nog meer dan het 'arm van geest' zijn en 'treuren' zoals bleek bij Jezus - het vraagt sterven! Alleen zó is leven door de Geest mogelijk!

Nee, discipel zijn valt niet mee - heeft Jezus dat ooit gezegd?

Heeft Hij niet de meest krasse beelden gebruikt om aan te geven dat de weg van een discipel een zware zou zijn - ook inhoudend dat je bereid zult moeten zijn alle consequenties te dragen van het *zachtmoedig* zijn?

Zalig de graankorrel die in de aarde valt en... *sterft*, 'er onder komt', die zal er uiteindelijk bovenop komen, *b e ë r v e n*! Deze zaligspreking, '*zalig de zachtmoedigen*', gaat (net als overigens al de anderen!) dwars tegen het gevoelen van de wereld in, het algemeen menselijke gevoelen, *ons* gevoelen! Wij zijn er per dag, ja, per situatie, nog zover vanaf, van het (na)leven van Jezus! Toch heeft Hij gezegd dat Hij ons leven wil geven én... overvloed! Maar het is alleen door de dood en het graf heen... aanstotelijk. En toch... *zie Jezus' leven*!

Is het niet volstrekt waar wat de schrijver van de Hebrëënbrief getuigt van Hem, ons vanuit dat getuigenis oproepend: *Vestigt uw aandacht dan op Hem, die zulk een tegenspraak van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet door matheid van ziel verslapt* (Hebr. 12:3). **Ziel**, hoor Hem die leefde wat Hij sprak: *Want ieder, die zijn leven - ziel* (met alles wat dat inhoudt: van gevoelens tot en met hart) - *zal willen behouden, die zal het verliezen...* (Luc. 9:24). Hij nodigt: *Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven...* (Matt. 11:28). Wat is er vermoeiender, wat is er een zwaardere last dan het vechten om jouw gelijk in de confrontatie met het leven. Geeft brutaal zijn rust? Het werken met de ellebogen? Het van je afbijten? Met andere woorden: het theoretisch misschien nog accepteren van de woorden van Jezus, maar het praktisch niet leven?

Daar hing Hij om en door de brutale mens weggespijkerd - voor zachtmoedigheid is er geen plaats in deze wereld En wat was zijn reactie? *Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen...* (Luc. 23:34). Zo maakte Jezus zijn woorden waar en daarom kon Hij zeggen: *Ik ben de waarheid*. Hij toonde reëel waar zachtmoedigheid je brengt: aan het kruis! 'Wie heeft lust de Heer te vrezén'? Ofwel, bereken de kosten! Maar dan wel verder kijken dan je neus lang is! Want, het is Pasen geworden! Omdat Hij zich vernederde tot de dood werd Hij uitermate verhoogd. Hij kwam op de troon! Hij, die via de weg van zachtmoedigheid onder de aarde werd gedouwd - zich *liet* douwen - werd er bovenuit getild, *hoog* boven! Hij beërfde! Wat een rust! Ja, straks feitelijk in de *grote sabbatsrust* - het Vrederijk!

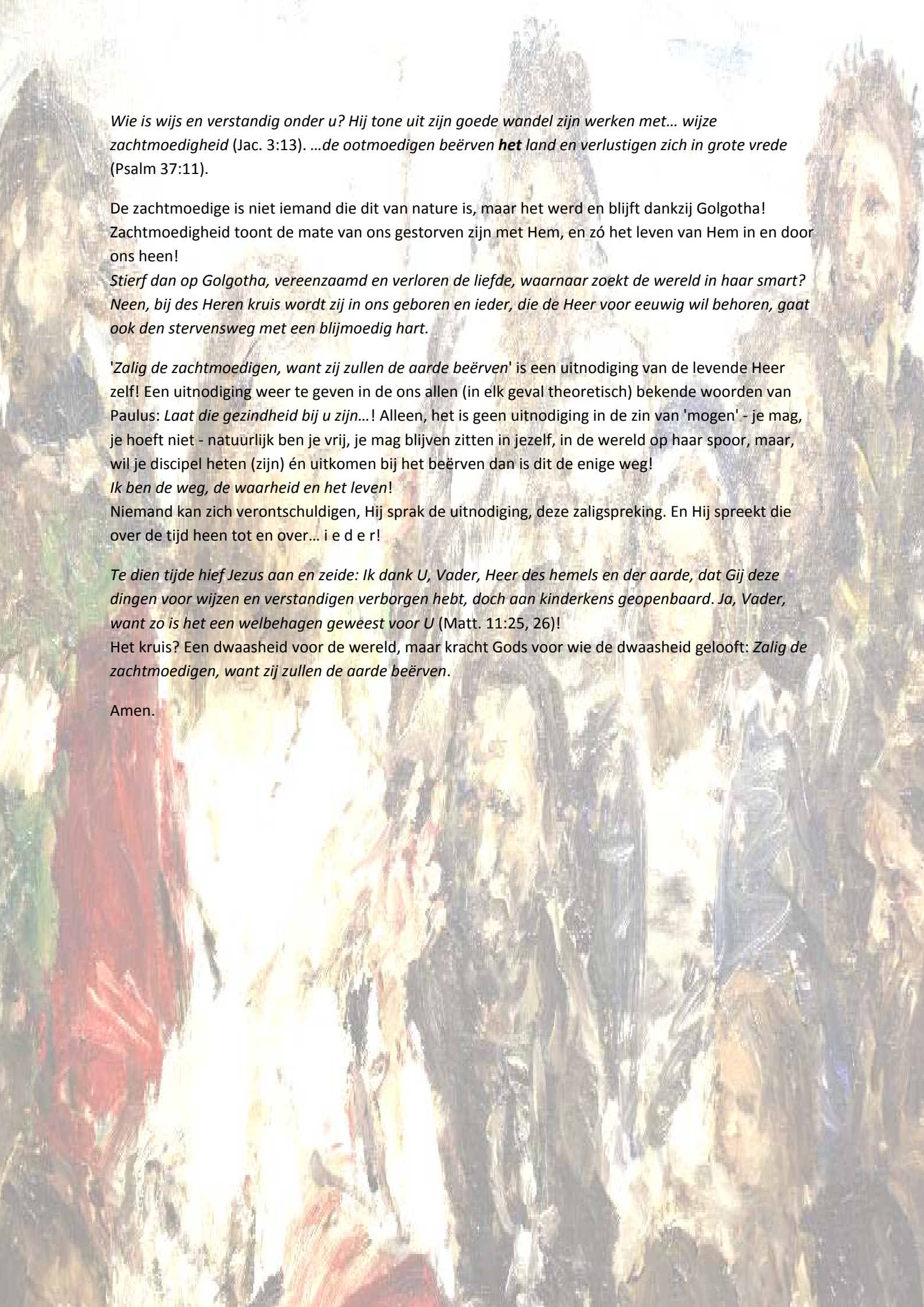
Daartoe nodigt Hij. Daartoe mag je discipel worden en zijn - *Ik zal je rust geven* (Matt. 11:28)! Maar nogmaals, versta wat het kost - vers 29 (van Matt. 11): *neemt mijn juk (wet) op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart*, en dan herhaalt Hij: *gij zult rust vinden voor uw zielen!* Rust mij **ziel** uw God is Koning...

Is dat voor ons echt zo? Of, mag Hij alleen maar Verlosser zijn?

Laat de brutalen de halve wereld, desnoods de hele wereld, want wat heb je eraan als je de gehele wereld won/wint en schade leed/lijdt aan je ziel? Zijn er onder u die op dat spoor zitten? Het valt niet mee hè, Zijn weg... maar, willen we van Hem leren?

Adam waar zijt gij?!?

Groots vindt u niet, Hij zoekt ons. Durf ik tevoorschijn te komen zoals ik ben?

*Wie is wijs en verstandig onder u? Hij tone uit zijn goede wandel zijn werken met... wijze zachtmoedigheid (Jac. 3:13). ...de ootmoedigen beërven **het** land en verlustigen zich in grote vrede (Psalm 37:11).*

De zachtmoedige is niet iemand die dit van nature is, maar het werd en blijft dankzij Golgotha! Zachtmoedigheid toont de mate van ons gestorven zijn met Hem, en zó het leven van Hem in en door ons heen!

Stierf dan op Golgotha, vereenzaamd en verloren de liefde, waarnaar zoekt de wereld in haar smart? Neen, bij des Heren kruis wordt zij in ons geboren en ieder, die de Heer voor eeuwig wil behoren, gaat ook den stervensweg met een blijmoedig hart.

'Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven' is een uitnodiging van de levende Heer zelf! Een uitnodiging weer te geven in de ons allen (in elk geval theoretisch) bekende woorden van Paulus: *Laat die gezindheid bij u zijn...!* Alleen, het is geen uitnodiging in de zin van 'mogen' - je mag, je hoeft niet - natuurlijk ben je vrij, je mag blijven zitten in jezelf, in de wereld op haar spoor, maar, wil je discipel heten (zijn) én uitkomen bij het beërven dan is dit de enige weg!

Ik ben de weg, de waarheid en het leven!

Niemand kan zich verontschuldigen, Hij sprak de uitnodiging, deze zaligspreking. En Hij spreekt die over de tijd heen tot en over... i e d e r!

Te dien tijde hief Jezus aan en zeide: Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, doch aan kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want zo is het een welbehagen geweest voor U (Matt. 11:25, 26)!

Het kruis? Een dwaasheid voor de wereld, maar kracht Gods voor wie de dwaasheid gelooft: *Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.*

Amen.